

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatelky **P., spol. s r. o.**, zastoupené JUDr. Monikou Bakešovou, advokátkou se sídlem v Roudnici nad Labem, Karlovo náměstí 72, za účasti **Celního ředitelství Praha**, se sídlem v Praze 1, Washingtonova 11, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2005, č. j. 7 Ca 188/2003 – 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 8. 6. 2005, č. j. 7 Ca 188/2003 - 32 zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí Celního ředitelství Praha (dále jen „celní ředitelství“) ze dne 15. 5. 2003, č. j. 2319/03-21/PV112, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti platebnímu výměru Celního úřadu Mělník ze dne 19. 11. 2002, zn. 4580/02-01, jímž byl stěžovatelce vyměřen celní dluh ve výši 17 586 Kč za nedodržení podmínek pro zboží propuštěné do režimu s podmíněným osvobozením. Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že pro rozhodnutí o povinnosti stěžovatelky zaplatit celní dluh byly podstatné dvě skutečnosti. Jednak, že zboží propuštěné do režimu tranzitu (tedy do režimu s podmíněným osvobozením) nebylo řádně dodáno celnímu úřadu určení a jednak, že odpovědnost za splnění podmínek příslušného režimu měla stěžovatelka. Skutečnost, že smluvní strana odlišná od stěžovatelky jednala při uzavírání smlouvy o přepravě v podvodném úmyslu a že zboží v důsledku předložení falzifikátů osobních dokladů přepravce nebylo dodáno do místa určení, není pro vznik celního dluhu podstatná. Stěžovatelka v řízení vystupovala jako hlavní povinný a při propuštění zboží do příslušného režimu měla postupovat v souladu s podmínkami stanovenými Celním úřadem Mělník, tedy dodat zboží Celnímu úřadu Mohelnice. Odpovědnost stěžovatelky přitom byla založena na principu objektivní odpovědnosti a pokud tato připouští ze své strany zavinění ve formě

nedbalosti, pak její právní názor není správný. Použití ustanovení § 241a písm. b) zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“) v tomto případě nepřichází v úvahu. Je tomu tak proto, že této nedbalosti se musí příslušná osoba dopustit jednáním vůči celnímu úřadu a na okolnosti uzavření smlouvy o přepravě přitom nelze odkazovat. Z těchto důvodů proto nebyl proveden důkaz listinami ze spisu Policie České republiky, neboť tyto písemnosti se vztahovaly k okolnostem smluvního vztahu mezi stěžovatelkou a přepravcem, a nebyly tedy pro posouzení věci rozhodné.

Stěžovatelka v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadá rozsudek městského soudu pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. V kasační stížnosti uvedla, že skutečně navrhla propuštění zboží do režimu tranzitu, celní úřad tomuto návrhu vyhověl a stanovil lhůtu pro dodání zboží celnímu úřadu místa určení. Dopravce, který dopravu prováděl, jí také předložil veškeré doklady a údaje, takže stěžovatelka nemohla důvodně očekávat, že jde o podvodné jednání se snahou vylákat zboží. Po zjištění, že zboží nebylo dopraveno do místa určení, stěžovatelka učinila všechny možné kroky k jeho nalezení. Se zřetelem k těmto skutečnostem namítala, že z její strany nedošlo k úmyslnému jednání, ale maximálně k nedbalostnímu jednání. Nedbalost je totiž nutno posuzovat ve vztahu k dané povinnosti a nikoli k osobě. Rozhodující proto je, zda porušení povinností bylo způsobeno nedbalostním nebo úmyslným jednáním. Z těchto důvodů bylo nutné postupovat podle ustanovení § 241a písm. b) celního zákona a celní orgány i městský soud měly dospět k závěru, že ke vzniku celního dluhu nedošlo. Městský soud si podle názoru stěžovatelky odporuje, pokud sice na jedné straně připouští, že celní dluh nevzniká podle § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona v případě nedbalosti (chybné vyplnění celní deklarace), současně však poukazuje na objektivní odpovědnost. Takovou odpovědnost celní zákon zná, ovšem jako odpovědnost za spáchání celního deliktu. Z toho důvodu stěžovatelka uznala odpovědnost za spáchání celního deliktu a vyměřenou pokutu i uhradila. K včlenění ustanovení § 241a do celního zákona došlo proto, že si byl zákonodárce vědom existence situací, kdy hlavní povinný není schopen při vši opatrnosti zabránit nemožnosti splnit stanovené povinnosti. Městský soud však ustanovení § 241a písm. b) celního zákona vyložil extenzívně, když dospěl k závěru, že každé porušení povinnosti má za následek vznik celního dluhu. Mimo to nastala i situace, kdy byla stěžovatelka trestána dvakrát za jedno porušení zákona, a to vyměřením celního dluhu a uložením sankce za celní delikt. Stěžovatelka setrvala na tom, že ve správním řízení nebyly řádně provedeny jí navržené a předložené důkazy a vyslovila nesouhlas s odůvodněním, že šlo o důkazy pro posouzení věci nadbytečné a nerozhodné. V závěru kasační stížnosti stěžovatelka namítala, že rozhodnutím celního úřadu vůči kterému se primárně brání, jí byl vyměřen celní dluh ve výši 17 568 Kč a nikoliv 16 547 Kč, jak v odůvodnění uvádí soud. Proto navrhla, aby byl rozsudek městského soudu zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Celní ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že okolnosti vylučující vznik celního dluhu podle ustanovení § 240 celního zákona, jak vyplývají z ustanovení § 241a celního zákona, lze aplikovat pouze v případech, že tyto okolnosti nemají zásadní vliv na správné provedení celního režimu. Byla to ale stěžovatelka, která měla postavení hlavního povinného v režimu tranzitu a která nesplnila podmínky příslušného celního režimu bez ohledu na to, kdo přepravu zboží provedl. Podmínky režimu nebyly splněny a v souladu s ustanovením § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona vznikl celní dluh. Stěžovatelce nebyly za jednání uloženy dvě sankce, protože řízení o celním deliktu a řízení daňové jsou na sobě nezávislá. Odcizené zboží nelze považovat za nenahraditelně ztracené a tato skutečnost tudíž není důvodem pro zánik celního dluhu. Způsob a rozsah provedení důkazů byl uveden

v rozhodnutí o odvolání a ani městský soud v něm neshledal pochybení. Z uvedených důvodů celní ředitelství navrholo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě podané kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Namítá-li stěžovatelka nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, je třeba uvést, že nesprávným posouzením právní otázky může být omyl soudu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy jde tehdy, pokud soud na zjištěný skutkový stav použil jiný právní předpis než který měl správně použít nebo jinou právní normu správně použitého právního předpisu než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít anebo aplikoval správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustil se nesprávnosti při výkladu.

Podle ustanovení § 133 odst. 1 písm. a) celního zákona se režimem s podmíněným osvobozením od cla rozumí také tranzit, kterým se podle ustanovení § 139 odst. 1 celního zákona rozumí režim, kterému podléhá zboží dopravované pod celním dohledem od jednoho celního úřadu k celnímu úřadu druhému. Tranzitní operací se podle odst. 2 citovaného ustanovení rozumí doprava zboží v tranzitu od celního úřadu odeslání k celnímu úřadu určení.

Podle § 140 odst. 1, 2 celního zákona je v režimu tranzitu deklarant nazýván hlavním povinným, který je odpovědný za splnění povinností vyplývajících z režimu tranzitu; zejména je povinen zajistit, aby bylo zboží za podmínek stanovených celním úřadem odeslání dopraveno ve stanovené lhůtě celnímu úřadu určení v nezměněném stavu, s neporušenou celní závěrou a s připojenými doklady.

Podle ustanovení § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona v jiných případech, než jsou uvedeny v § 240, mají-li nedostatky zásadní vliv na správné provádění příslušného režimu, celní dluh při dovozu zboží podléhajícího clu vzniká nesplněním některé povinnosti vyplývající z dočasného uskladnění zboží, které podléhá dovoznímu clu, nebo z režimu, do něhož bylo toto zboží propuštěno. Podle odst. 2 citovaného ustanovení vzniká celní dluh buď v okamžiku, kdy povinnost, jejímž nesplněním celní dluh vzniká, přestává být plněna nebo v okamžiku, kdy je zboží propuštěno do příslušného režimu, zjistí-li se dodatečně, že podmínky stanovené pro propuštění do tohoto režimu nebo pro úplné nebo částečné osvobození od dovozního cla v důsledku konečného použití zboží nebyly ve skutečnosti splněny. Podle odst. 3 je dlužníkem ten, kdo má plnit povinnosti vyplývající z dočasného uskladnění zboží podléhajícího dovoznímu clu nebo povinnosti stanovené pro použití režimu, do něhož bylo toto zboží propuštěno anebo má plnit podmínky stanovené při propuštění tohoto zboží do příslušného režimu.

Podle ustanovení § 241a celního zákona za nedostatky, které mají zásadní vliv na dočasné uskladnění nebo příslušný celní režim podle § 241, se nepovažuje mimo jiné nedbalost příslušné osoby.

V daném případě není sporu o tom, že stěžovatelce bylo propuštěno zboží do režimu tranzitu rozhodnutím Celního úřadu Mělník, ev. č. 31773110-00918-8 ze dne 6. 9. 2000 se lhůtou dodání celnímu úřadu určení, tj. Celnímu úřadu Mohelnice, do 11. 9. 2000. Příjemcem zboží měla být společnost S. E., s. r. o. a přepravu zboží měl provést dopravce M.

D. prostřednictvím řidiče J. Z. Tento dopravce sice se stěžovatelkou nespolupracoval, ale vzhledem k tomu, že řidič měl všechny potřebné doklady a nebyl důvod k pochybnostem o jejich pravosti i podle dostupných údajů na internetu, bylo zboží naloženo a řidiči předány veškeré doklady ke zboží. Dne 8. 9. 2000 sdělil příjemce zboží, že mu toto dosud nebylo dopraveno, a proto stěžovatelka předala celou záležitost Policii ČR. Následně vyšlo najevo, že dopravce i řidič využili údaje skutečně existujících osob k podvodnému vylákání zboží na stěžovatelce. Osobu pachatele se Policií ČR nepodařilo zjistit a vyšetřovatel usnesením věc podle § 159 odst. 4 trestního řádu odložil. Vzhledem k nedodání zboží celnímu úřadu určení ve stanovené lhůtě, zahájil Celní úřad Mělník řízení, jehož výsledkem bylo vyměření cla v částce 1039 Kč a daně z přidané hodnoty v částce 16 547 Kč.

V dané věci tedy stěžovatelka nepochybně, že zboží propuštěné do režimu tranzitu nebylo dopraveno celnímu úřadu určení ani, že jako hlavní povinný porušila povinnost stanovenou v ustanovení § 140 odst. 2 celního zákona. V souvislosti s aplikací ustanovení § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona při vzniku celního dluhu se však stěžovatelka dožaduje použití ustanovení souvisejícího, a to § 241a písm. b) celního zákona, neboť má za to, že svou povinnost neporušila úmyslně, ale že šlo o jednání nedbalostní. Podle jejího názoru je právě nedbalost jednou ze situací, kdy s odkazem na ustanovení § 241a celního zákona, celní dluh podle ustanovení § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona nevzniká.

Při posuzování důvodnosti kasační stížnosti je nutno vycházet z právní úpravy platné a účinné v době vzniku celního dluhu. Pro projednávanou věc je totiž určující vznik hmotněprávní povinnosti stěžovatelky zaplatit celní dluh a nikoli okamžik jeho vyměření, jak se nesprávně domnívá. V tomto případě vznikl celní dluh okamžikem nesplnění povinnosti stěžovatelky zakotvené v ustanovení § 140 odst. 2 celního zákona. Den vzniku celního dluhu je nutno určit ve smyslu ustanovení § 241 odst. 2 celního zákona. Stěžovatelka byla povinna v režimu tranzitu zajistit, aby deklarované zboží bylo celnímu úřadu určení předloženo ve lhůtě do 11. 9. 2000, ale tuto svou povinnost nesplnila. Poslední den lhůty ke splnění výše uvedené povinnosti, resp. uplynutí tohoto dne, je proto třeba považovat za den vzniku celního dluhu. Proto bylo nutno danou věc posuzovat podle celního zákona ve znění účinném ke dni vzniku celního dluhu, tj. ve znění do 30. 6. 2002. Stěžovatelkou namítané ustanovení § 241a celního zákona však nebylo v rozhodné době do celního zákona ještě inkorporováno a stalo se tak až na základě novelizace celního zákona zákonem č. 1/2002 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2002. Kasační námitka stěžovatelky spočívající v porušení výše uvedeného ustanovení je proto irelevantní, neboť v době vzniku celního dluhu jej nebylo možno aplikovat.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu, ve shodě s názorem městského soudu, je odpovědnost stěžovatelky jako právnické osoby za porušení celního zákona založena na principu objektivní odpovědnosti bez ohledu na její zavinění. U právnické osoby se jedná ve své podstatě o odpovědnost za výsledek. Naproti tomu u odpovědnosti subjektivní se vyžaduje, aby vedle příčinné souvislosti mezi jednáním a jeho výsledkem, bylo dáno i zavinění, ať už ve formě úmyslu nebo nedbalosti. Celní úřad Mělník proto nepochybil, když z pravomoci dané mu ustanovením § 3 odst. 2 celního zákona uložil stěžovatelce povinnost uhradit celní dluh.

Nedůvodný je i další stížní bod, v němž stěžovatelka namítala dvojí postih za totéž porušení povinnosti. Postihem za porušení povinnosti stanovené v § 140 odst. 2 celního zákona je pouze uložení pokuty za spáchaný celní delikt. Je tomu tak proto, že jednáním stěžovatelky byla naplněna skutková podstata celního deliktu podle ustanovení § 298 odst. 1

celního zákona. Uložená pokuta byla tedy sankcí za porušení zájmů chráněných celním zákonem. Naproti tomu povinnost stěžovatelky uhradit celní dluh je důsledkem porušení povinnosti podle ustanovení § 241 odst. 1 písm. a) celního zákona v důsledku porušení povinnosti hlavního povinného v režimu tranzitu. Clo, na rozdíl od uložené pokuty, je povinnou platbou stanovenou celním zákonem, která je vybírána v přímé souvislosti s přechodem zboží přes státní hranice od osob, které zboží dovážejí, respektive vyvážejí, nebo od osob, pro které je zboží dováženo nebo vyváženo, ve prospěch státní pokladny a nemá v žádném případě povahu sankce. V řízení o vyměření cla proto celní orgán posuzuje, zda a kdy v souvislosti s právním či protiprávním jednáním povinné osoby vznikl podle ustanovení § 238 a násl. celního zákona celní dluh. Účelem tohoto celního řízení je proto vyměřit clo vztahující se k dováženému zboží bez ohledu na případné protiprávní jednání osoby povinné hradit clo.

V další stížní námitce týkající se neprovedení navržených a předložených důkazů, stěžovatelka pouze obecně a bez jakékoliv konkretizace vyjádřila nesouhlas s odůvodněním napadeného rozsudku, v němž je uvedeno, že šlo o důkazy pro posouzení věci nerozhodné a nadbytečné. Nejvyšší správní soud již v minulosti několikrát judikoval, že uvádění námitek obecného charakteru v kasační stížnosti bez uvedení konkrétních skutečností, neodpovídá požadavkům zákona (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaný pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Pokud tedy stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí námitku obecného charakteru, aniž upřesňuje, o jaké pochybení soudu jde, nemůže Nejvyšší správní soud na jejím základě zákonnost napadeného rozsudku přezkoumat.

Pokud jde o poslední námitku, že stěžovatelce byl vyměřen celní dluh ve výši 17 568 Kč a nikoliv 16 547 Kč, jak v odůvodnění uvedl městský soud, Nejvyšší správní soud konstatuje, že tato písařská chyba v odůvodnění rozsudku, konkrétně v konstatační části o výši dluhu v platebním výměru, nemá vliv na zákonnost rozsudku ve věci samé, zvláště za stavu, kdy v dalším textu je již uvedena správná částka.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatelka v řízení úspěch neměla a celnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu